

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/222/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111244936
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1111244936.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Dariny Kuchtovej a JUDr. Branislava Krála, v právnej veci žalobkyne: J. K. Š., A. Na S. Č. XX, A., zast. Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, spol. s r. o., Radlinského ul. č. 2, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Národnou bankou Slovenska, ul. Imricha Karvaša č. 1, Bratislava, o náhradu škody vo výške 3.390,87 eur s prísl., na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 11. novembra 2014, č. k. 15C/217/2011-207, pomerom hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutom výroku **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť jej sumu 3.390,87 eur s prísl., titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom N. A. B. (N.) podľa zák. č. 514/2003 Z. z. a zároveň zamietol návrh žalobkyne na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa bola členkou družstva PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKE INVEŠTÍCIE (ďalej len „Družstvo“), do ktorého vložila členský vklad. Žiadosťou z 3. 6. 2010 požiadala o zrušenie členstva a následne na základe rozhodnutia predstavenstva družstva podľa čl. 16 ods. 3 Stanov družstva, jej členstvo zaniklo a vzniklo jej právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu. Úrad pre finančný trh rozhodnutím z 21. 3. 2002 schválil Družstvu Prospekt investície, pri ktorom Družstvo požiadalo návrhom na začatie konania doručeným Úradu dňa 16. 4. 2003 o schválenie jeho dodatku. Úrad pre finančný trh Družstvo oboznámil o splnení podmienok pre schválenie tohto dodatku podľa § 127 ods. 4, v spojení s § 122 ods. 7 zák. č. 566/2001 Z. z. a zároveň Družstvo upozornil, že nie je povinný preverovať pravdivosť alebo hodnovernosť údajov uvedených v Prospekte investície, s výnimkou identifikačných údajov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a oprávnenosti osôb podpisujúcich prospekt, pretože úrad vykonáva dohľad nad činnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 135 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou družstva. Dňa 2. 6. 2008 uzavrelo Družstvo s obchodníkom s cennými papiermi Capital Invest, o. c. p., zmluvu o riadení portfólia, na základe ktorej sa obchodník s CP, ako obhospodarovateľ, zaviazal riadiť portfólio Družstva ako jeho klienta v súlade so schváleným Prospektom investícií a jeho dodatkami, čo v sebe zahŕňalo hospodárenie s portfóliom klienta na základe rozhodnutia obhospodarovateľa, sledovanie a vyhodnocovanie spravovaného portfólia, obstarávanie predaja cenných papierov z portfólia klienta, uschovávanie a správu cenných papierov, optimalizáciu portfólia, poskytovanie konzultácií a finančných analýz. Obchodník s cennými papiermi sa zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia portfólia klienta vo výške 8 % ročne. Investíciami vloženými do Družstva,

ktoré tvorili vklady členov Družstva, mal právo disponovať výhradne Capital Invest, o. c. p., na základe zmluvy o riadení portfólia, z ktorej vyplývali práva a povinnosti zmluvných strán uzatvorenej medzi Obchodníkom s CP a Družstvom. Zmluva bola ukončená zo strany Obchodníka s CP výpoveďou z 30. 3. 2010, pričom po zániku záväzkového vzťahu medzi Družstvom a Obchodníkom s CP sa Družstvo domáhalo svojich nárokov vyplývajúcich zo zmluvy voči Obchodníkovi s CP rôznymi žiadosťami a výzvami na zaplatenie dlžných súm, ale svojich nárokov sa nedomáhalo súdnou cestou. Družstvo finančné prostriedky, ktoré získalo od svojich členov, neposkytovalo Obchodníkovi s CP na základe zmluvy, kde by bola špecifikovaná výška poskytnutej sumy, ale zamestnanci Obchodníka s CP priamo disponovali s finančnými prostriedkami Družstva na základe udeleného súhlasu Družstvom. S finančnými prostriedkami na účte Družstva boli oprávnené disponovať zamestnankyne Obchodníka s CP B., C., N. P. V., pričom Družstvo malo účty v B. B., P. B., M. Č.Z. Y. A., P. B., P. M. Ú. A., P. B.. Na základe schváleného prospektu investície Úradom pre finančný trh UTF -002/2002/ SPI z 21. 3. 2002, právoplatným dňa 28. 3. 2002, bolo Družstvo oprávnené ponúkať majetkové hodnoty s lehotou verejnej ponuky 10 rokov, pričom Prospekt investície bol informačným dokumentom, z obsahu ktorého investori získavali informácie pre ich investičné rozhodnutie. Na základe Zmluvy o riadení portfólia z 2. 6. 2008 bol založený zmluvný vzťah medzi Družstvom a Obchodníkom s cennými papiermi CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s., ktorý bol ukončený zo strany obchodníka s cennými papiermi výpoveďou z 30. 3. 2010 s účinnosťou od 1. 5. 2010. Po tomto úkone Družstvo listom z 15. 4. 2010 požiadalo N. o preskúmanie postupu spoločnosti CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s., ale v tomto čase nepodalo žalobu proti Obchodníkovi s cennými papiermi o náhradu škody, ale žiadalo, aby situáciu riešila N.. Do 1. 6. 2010 N., ako aj jej právny predchodca Úrad pre finančný trh postupovali vo vzťahu k Družstvu v súlade so zák. č. 566/2001 Z. z. s tým, že Družstvo bolo N. povinné predkladať polročné správy o svojom hospodárení. Z obsahu týchto správ nevyplývali žiadne informácie o prípadnej zhoršenej finančnej situácii Družstva a táto nevyplývala ani po rokovaní so štatutárnym zástupcom Družstva a s ostatnými štatutárnymi zástupcami dcérskych spoločností Družstva, čoho dôkazom je obsah zápisu zo dňa 24. 8. 2007. Družstvo dňa 10. 10. 2007 doručilo N. list, v ktorom uviedlo, že zo strany družstiev nedošlo k porušeniu zákona a prospektov investícií schválených Úradom pre finančný trh, z dôvodov v ňom špecifikovaných a zároveň sa vyjadrilo k systému fungovania družstiev, vzhľadom na ich investičnú stratégiu s tým, že vtedajší stav zodpovedal dlhoročnej finančnej spolupráci medzi spoločnosťami CI HOLDINGU, a. s., jej dcérskymi spoločnosťami a družstvami. Družstvo v liste zdôraznilo, že narušenie tohto systému by mohlo týmto spoločnostiam spôsobiť značné škody ako aj na druhej strane náklady, keďže finančné vzťahy medzi uvedenými spoločnosťami sú dlhodobými investičnými vzťahmi. Družstvu a jeho dcérskym spoločnostiam sa javilo ako problematické zabezpečiť do portfólia družstiev iné investičné nástroje, ktorých emitentmi by neboli spoločnosti v rámci finančnej skupiny CI HOLDING, a. s. s tým, že dlhodobé vysoké výnosy členov družstiev boli zabezpečené najmä dobrou investičnou stratégiou družstiev, pričom zároveň vyslovili obavu, že jej zmenou by mohlo prísť k ich ohrozeniu, resp. narušeniu dôveryhodnosti družstiev, ak by nebolo naďalej zo strany ich členov možné, aby jednotlivé družstvá boli naďalej schopné plniť svoje záväzky. Družstvo požiadalo N. o preskúmanie postupu spoločnosti CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s., až listom doručeným N. dňa 15. 4. 2010, teda až po tom, čo mu Obchodník CP vypovedal zmluvu o riadení portfólia. N. vykonala v období od 20. 4. 2010 do 6. 5. 2010 u Obchodníka s cennými papiermi dohľad na mieste, a v tomto období zároveň vyzvala Družstvo listom z 20. 4. 2010, aby predložilo žiadosť o schválenie dodatku prospektu investície tak, aby naďalej mohlo pokračovať v zhodnocovaní finančných prostriedkov, keďže sa zistilo, že podstatná časť prospektu investície sa stala neaktuálna. Družstvo predložilo N. žiadosť o schválenie dodatkov k prospektu investície dňa 28. 4. 2010 a týmto bolo začaté konanie, ktoré bolo následne podľa § 21 ods. 1 písm. a/ zák. č. 747/2004 Z. z. prerušené rozhodnutím OPK-5664/1-2/2010 z 10. 5. 2010 na čas, kedy Družstvo bolo povinné odstrániť nedostatky žiadosti a žiadosť doplniť. Družstvo však ani po opakovanom predĺžení lehoty na odstránenie väd žiadosti nedostatky neodstránilo, v dôsledku čoho N. rozhodnutím OPK -5664/1-5/2010 z 26. 8. 2010 konanie vo veci žiadosti o schválenie dodatkov k prospektu investície zastavila. Rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Bankovej rady N. č. GUV-1744/2010 z 8. 12. 2010 a nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 12. 2010. N. súbežne začala proti Družstvu konanie o uložení sankcie podľa § 144 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. za porušenie ust. §129 ods. 3, v spojení s ust. §128 ods. 1 písm. b/, c/ a h/ a §125c ods. 1 v spojení s §127 ods. 4 a rozhodnutím č. ODT -10890-4/2010 z 30. 5. 2011, právoplatným dňa 18. 7. 2011, zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt, ale nezakázala mu vykonávať inú činnosť, keďže N. takéto kompetencie voči Družstvu, ako podnikateľskému subjektu, nemala. N. na základe získaných poznatkov o činnosti Družstva, ako aj Obchodníka s CP súčasne dňa 27. 7. 2010 podala orgánom činným v trestnom konaní oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu. Na základe uznesenia Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, vyšetrovateľa odboru boja proti korupcii č.

k. ČVS:PPZ-153/BPK-B-2010 zo 16. 11. 2010 bolo dňa 10. 8. 2010 začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Tr. por. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Tr. zák. spolupáchateľstvom. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Žalobkyňa podľa súdu prvého stupňa nepreukázala, že by N. vo vzťahu k Družstvu nesprávne úradne postupovala. Práve naopak, v konaní bolo preukázané, že N. až od účinnosti zákona č. 566/2001 Z. z., t. j. od 1. 6. 2010, bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt - Družstvo, dodržiava schválený prospekt investície. N. nevykonávala a ani nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, pretože by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a v rozpore so zákonom o N. A. B., so zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom. Žalobkyňa teda nepreukázala už prvú z troch podmienok vzniku zodpovednosti za vznik škody, a to nesprávny úradný postup N.. Z dôvodu hospodárnosti konania sa súd prvého stupňa s ostatnými podmienkami vzniku zodpovednosti štátu za škodu nezaoberal. Súd prvého stupňa poukázal aj na to, že činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt je zákonom o cenných papieroch regulovaná len čiastočne, a to v ust. §126 až §130 ZoCP. Alternatívne investičné možnosti začala v rámci Európskej únie regulovať až smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ z 8. 6. 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadení ES č. 1060/2009 a EÚ č. 1095/2010, smernica EÚ 2011/61/EÚ, ktorú podľa čl. 66 ods. 1 majú členské štáty EÚ, vrátane Slovenskej republiky, prevziať do svojich právnych poriadkov do 22. 7. 2013. Prevzatie smernice sa má vykonať na základe vládneho návrhu novely zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších prepisov a zákona č. 566/2001 o cenných papieroch. Zároveň bol súd prvého stupňa toho názoru, že nárok na náhradu škody proti štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak poškodený nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý je povinný plniť. Uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11. 4. 2011 sp. zn. 3K/95/2010 bol na majetok Družstva, ako úpadcu, vyhlásený konkurz, pričom do funkcie správcu konkurznej podstaty bol ustanovený V. V. R.. Žalobkyňa svoju pohľadávku prihlásila do konkurzu, ale jej pohľadávku správca konkurznej podstaty poprel, pričom v súčasnosti sa vedie na Okresnom súde Bratislava I incidenčné konanie o určenie jej pravosti. Konkurzné konanie vyhlásené na majetok Družstva, ako i konanie o incidenčnej žalobe nie sú toho času právoplatne ukončené. Na Okresnom súde Bratislava I prebieha pod sp. zn. 19C/56/2011 aj ďalšie konanie, v ktorom si Družstvo proti štátu uplatňuje náhradu škody za nesprávny úradný postup N., pričom toto konanie rovnako nie je právoplatne skončené. K otázke existencie škody súd prvého stupňa poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cz/110/84 publikované vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR pod č. 4/87 a ustálenú judikatúru, ktorá je aj vzhľadom na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31. 5. 2006 sp. zn. 4Cdo/199/2005 naďalej aplikovateľná, ako i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25/Cdo/1404/2004. Z tejto judikatúry vyplýva, že nárok na náhradu škody podľa zák. č. 58/1969 Zb. ako aj zák. č. 514/2003 Z. z. môže byť v občianskom súdnom konaní úspešne uplatnený proti štátu až vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi iným titulom, napr. titulom vydania bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Preto ak má žalobkyňa pohľadávku proti subjektu, ktorý ju získal ako prospech a má povinnosť tento prospech vydať, resp. kým nepreukázala bezúspešné domáhanie sa úhrady pohľadávky proti dlžníkovi, nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu, či už podľa zák. č. 58/1969 Zb. alebo zák. č. 514/2003 Z. z., a tým ani predpoklad existencie škody. Vzhľadom na to je žaloba žalobkyne podľa súdu prvého stupňa podaná predčasne. Napokon žalobkyňa, ako bývalá členka družstva, ktorá sa v dôsledku nevyplatených finančných prostriedkov družstvom stala jeho veriteľom, si svoje nároky na náhradu škody môže uplatniť v zmysle ust. §243a ods. 4 Obch. zák. za splnenia podmienok vzniku škody proti členom predstavenstva Družstva alebo členom kontrolnej komisie podľa ust. §244 Obch. zák. Obchodný zákonník v § 251 ods. 2, § 243a ods. 4 a § 244 ods. 8 explicitne zakotvuje, že každý člen družstva je oprávnený v mene družstva podať žalobu o náhradu škody proti členovi predstavenstva z titulu jeho zodpovednosti voči družstvu za ním spôsobenú škodu, že každý veriteľ družstva môže vo svojom mene a na vlastný účet uplatniť nároky družstva na náhradu škody proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie, ak veriteľ družstva nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku družstva, a taktiež že ak je na majetok družstva vyhlásený konkurz, nároky veriteľov družstva proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie družstva môže uplatňovať správca konkurznej podstaty družstva voči členom predstavenstva družstva, ktorí ak porušili svoje povinnosti pri výkone svojej funkcie, sú zodpovední spoločne a nerozdielne za škodu, ktorú tým družstvu spôsobili. Existencia pohľadávky žalobkyne na náhradu škody proti vyššie uvedeným orgánom Družstva potom vylučuje možnosť, aby sa žalobkyňa domáhala náhrady škody proti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z. z. Žalobkyňa nepreukázala, že by sa bezúspešne domáhala náhrady

škody proti orgánom Družstva. Ďalej súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na to, že právne relevantným je iba taký prípadný nesprávny úradný postup, ktorého by sa mohla N. dopustiť zanedbaním dohľadu, len vo vzťahu k dohliadanému subjektu, ktorým je Družstvo. Len v prípade takéhoto nesprávneho úradného postupu by prichádzalo do úvahy, že v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom by žalobkyňa mohla vzniknúť škoda. Žalobkyňa tvrdila, že jej vznikla škoda aj v príčinnej súvislosti so zanedbaním dohľadu zo strany N. nad činnosťou Obchodníka s CP. Medzi Družstvom a Obchodníkom s CP vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli obaja účastníci zmluvy o riadení portfólia povinní túto zmluvu dodržiavať. Ak Družstvo zistilo, že Obchodník s CP si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok. V priamej príčinnej súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom nad dohliadaným subjektom - Obchodníkom s CP mohla vzniknúť škoda len na strane Družstva, čo je však subjekt odlišný od žalobkyne. Z týchto dôvodov je podľa názoru súdu prvého stupňa prípadný nesprávny úradný postup N. vyplývajúci z dohľadu nad Obchodníkom s CP právne irelevantný, a preto sa súd prvého stupňa takýmto prípadným nesprávnym úradným postupom ani nezaoberal. Práve naopak, žalovaná v konaní preukázala, že N. dohľad nad dohliadaným subjektom - Družstvom nezanedbala. Súd prvého stupňa sa stotožnil so žalovanou v tom, že Družstvo bolo dohliadaným subjektom len v obmedzenom rozsahu (dohľad nad plnením povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt) v súlade s ust. § 125 až 128 ZoCP. V súlade s týmito stanovami Úrad pre finančný trh schválil Družstvu Prospekt investície, pričom posudzoval len jeho úplnosť (§ 127 ods. 4 v spojení s § 125 ods. 7 ZoCP), t. j. či obsahuje všetky údaje a vzájomný súlad predložených údajov a ich zrozumiteľnosť, pričom za pravdivosť údajov v Prospekte investície zodpovedali príslušné orgány Družstva. Nebolo v právomoci N. schvaľovať zmluvu o riadení portfólia a Prospekt investície mal podľa zákona obsahovať len zoznam zmlúv, ktoré zabezpečujú odbyť výrobkov navrhovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt alebo realizáciu služieb, ktoré poskytuje. N. teda nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, pretože v takom prípade by došlo k prekročeniu jej kompetencií. Až od 1. 6. 2010 bola N. oprávnená dohľadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt dodržiava schválený prospekt investície. Súd prvého stupňa v tomto ohľade poukázal na to, že štát - Slovenská republika, nemôže priamo zasahovať do vlastnej činnosti Družstva a jeho majetkovoprávných vzťahov, v ktorých má Družstvo autonómne postavenie s tým, že vnútorné vzťahy Družstva sa spravovali v danom čase stanovami družstva a Obchodným zákonníkom. Žalobkyňa ako členka Družstva (podnikateľského subjektu) neinvestovala peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemala žiaden vplyv. Členská schôdza je najvyšším orgánom družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť družstva a jeho orgánov v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a Stanov PDSI. Žalobkyňa nepreukázala, že počas členstva v Družstve realizovala svoje oprávnenia vyplývajúce jej z členstva tak, že by aktívne zasahovala do činnosti Družstva za účelom odvrátenia hroziacej škody pri zistení nedostatkov v činnosti štatutárnych zástupcov Družstva. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol. Výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ, odôvodnil tým, že nie je povinný predložiť prejudiciálnu otázku formulovanú navrhovateľkou Súdnemu dvoru EÚ, keďže nejde o súd rozhodujúci v poslednom stupni, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok a nejde ani o posúdenie platnosti práva únie, ale výlučne o otázku výkladu práva Európskej únie, resp. jeho porušenia a nebolo potrebné skúmať naplnenie niektorej z výnimiek zbavujúcich súdny orgán povinnosti položiť prejudiciálnu otázku. Rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie o položených otázkach nie je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa a napadla ním výrok, ktorým súd prvého stupňa žalobu zamietol. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zmenil a žalobe vyhovel, resp., aby ho v napadnutom výroku zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietla, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že Národná banka Slovenska nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, keď základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j., že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Uviedla, že sa spoliehala, že nedôjde ku škode na jej úkor, pretože vychádzala z garancie N., ako orgánu dohľadu a nemohla predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa N. len formálny, resp., že takýto je jeho

obsah podľa výkladu žalovanej, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval. Postup N. bol preto svojvoľný v neprospech každého, ktorý sa na N. z hľadiska stability a ochrany investície spoľahol. Argument žalovanej, že upozornila Družstvo, že vykonáva dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa ust. § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, je podľa žalobkyne irelevantný, pretože nemohla mať o takto zúženom dohľade orgánu vedomosť. Za obzvlášť nepochopiteľný žalobkyňa označila záver súdu prvého stupňa, že sa mala viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady „právo patrí bdelym“. Ku škode totiž došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti N. vykonávať zákonom stanovený dohľad a nie v dôsledku toho, že nebola „bdelá“. Nemala ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou Družstva, ani obchodníka s cennými papiermi, ktorými mohla zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. nemohla k dodržiavaniu zákona porušujúci subjekt donútiť sankciami. Uviedla, že povinnosťou N. A. B. podľa ust. § 137 ods. 2 Zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností, pričom podľa ust. § 135 ods. 1 Zákona o cenných papieroch, ktorý platí v tomto znení už od 1. mája 2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany N. a to napriek tomu, že žalovaná v priebehu konania tvrdila opak. Preto mala N. zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní ňou vydaných povolení na činnosť Družstvu a obchodníkovi s cennými papiermi s tým, že povinný zákonný dohľad zo strany N. A. B. bol dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách ako tých vyplývajúcich z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou obchodníka, ako i vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj žalobkyne. Poukázala na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo výpoveďou svedka J. D. Q., E. preukázané, že N. už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s cennými papiermi. Z toho vyplýva, že Družstvo malo všetky peňažné prostriedky investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a Družstvom a N. sa po zistení o rizikovosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po tomto vytknutí zo strany N. rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING, a. s., CI Reality, s. r. o., a GLOBAL production, s. r. o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, a. s., a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše, či už členom predstavenstva alebo konateľom, J. R. Č., vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. N. A. B. naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING, a. s., a obchodníkom a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie proti obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že obchodník s cennými papiermi vo svojej činnosti pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre Družstvo porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch, ani po vydaní tohto rozhodnutia, okrem udelenej pokuty vo výške 10.000,- eur, N. nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť obchodníkovi alebo Družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť obchodníkovi alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo obchodníka). Následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti Družstva aj obchodníka s cennými papiermi vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti žalobkyňou vložených prostriedkov do Družstva. N. svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že žalobkyňa už nemohla rozpoznať riziko svojej investície, resp., že túto investíciu jej banka svojim zanedbaným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. N. tým, že dňa 4. 3. 2011 obchodníkovi s cennými papiermi odňala licenciu na činnosť a Družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch, z čoho vyplýva tolerovanie porušovania právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 N. A. B.. V odvolaní žalobkyňa ďalej uviedla, že N. rozhodnutím z 30. 5. 2011 č. ODT-10890-4/2010, právoplatným dňa 18. 7. 2011, zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií, pričom N. ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo. Údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010 spätne k 31. 12. 2006, kedy došlo v sídle N. dňa 27. 8. 2007 k stretnutiu s členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti. Údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené, boli neaktuálne minimálne od 1. 10. 2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva, boli neaktuálne už k 31. 12. 2006. Z toho vyplýva,

že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b/, c/ a h/ a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od 31. 12. 2006, ale N. proti Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011, kedy činnosť Družstva zakázala. Existujúce konkurzné konanie podľa žalobkyne samo o sebe nevylučuje možnosť podať veriteľom, ktorý si prihlásili svoju pohľadávku do konkurzu, návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí takýto návrh predčasným, pretože je povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia žalobkyne ako veriteľa v konkurznom konaní a ak áno, v akom rozsahu. Prítom súd pri tomto hodnotení nemá čakať až na konečné rozvrhové uznesenie konkurzného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 11. 4. 2012 sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale je povinný zohľadniť už napr. správy správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu. Súd prvého stupňa nezohľadnil správu o stave konkurzu, ako aj výpoveď správcu konkurznej podstaty. Žalobkyňa má za to, že škoda na jej strane v čase rozhodovania súdu prvého stupňa existovala, keďže táto skutočnosť vyplýva zo správy o stave konkurzu ako i z výpovede správcu konkurznej podstaty. Nie je podľa žalobkyne podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, aby poškodený preukázal bezúspešnosť vymáhania pohľadávky v konkurznom konaní, pretože zákon č. 514/2003 Z. z. upravujúci osobitný druh zodpovednosti nedefinuje uvedenú podmienku ako jeden z osobitných predpokladov tejto zodpovednosti. Žalobkyňa napokon v odvolaní namietla, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O. s. p. a v tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. 1. 2012 sp. zn. 6MCdo/11/2010.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku potvrdil.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, ktorými je nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany N.T. A. B. pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Nie je sporné, že N. bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Treba vziať do úvahy, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zákona č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z. z.), teda až od 1. 6. 2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Teda až od 1. 6. 2010 mohla N. dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1. 1. 2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zák. č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z. z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h/ zák. č. 566/2001 Z. z. pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zák. č. 566/2001 Z. z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani Družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov (napr. správcovské spoločnosti pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti Družstva nemohla N. kontrolovať. N. nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva, ako sa mylne domnieva žalobkyňa. N. mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či Družstvo plní

informačné povinnosti v zmysle ust. §§ 126 až 130 zák. č. 566/2001 Z. z. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že žalobkyňa si musela byť vedomá toho, že s jej investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b/ zák. č. 566/2001 Z. z., v znení platnom do 21. 7. 2013; § 126 až 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z. z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z. z. účinným dňa 22. 7. 2013). Ak si toho žalobkyňa vedomá nebola, nemožno to pričítať na ťarchu N. A. B. v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobkyne, že o rozsahu dohľadu N. nad činnosťou Družstva nemala vedomosť.

Z uvedeného je zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného N.Á. A. B..

V súvislosti s vyhlásením konkurzu na majetok Družstva, ako úpadcu, odvolací súd uvádza, že nárok na náhradu škody proti štátu by žalobkyňa mohla úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázala, že sa bezúspešne domáhala jej vydania v konkurznom konaní, pretože existencia pohľadávky uplatnenej v konkurznom konaní vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou konkurzu. Nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom proti žalovanej teda žalobkyňa môže uplatniť za predpokladu, že nemohla dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní. Keďže žalobkyňa si predmetnú pohľadávku uplatnila v konkurznom konaní, škoda jej ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu. Z toho vyplýva, že v prejednávanej veci nie je daný ani ďalší predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, a to existencia samotnej škody (analogicky rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 31. 5. 2006 sp. zn. 4Cdo/99/2005, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cz/110/84, publikované pod č. 4/87 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR, je stále použiteľné).

K odvolacej námietke žalobkyne, týkajúcej sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý podľa žalobkyne na pojednávaní nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, odvolací súd uvádza, z obsahu zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 11. 11. 2014 (č. I. 198) vyplýva, že prítomné právne zástupkyne účastníkov konania vyhlásili, sú im známe všetky listiny, ktoré sú súčasťou spisu, a preto na ich oboznámení ich čítaním netrvali. Právna zástupkyňa žalobkyne tak na jednej strane na pojednávaní netrvala na čítaní listinných dôkazov z dôvodu, že ich obsah je jej veľmi dobre známy, na druhej strane v odvolaní vytyka súdu prvého stupňa, že dôkaz listinami nevykonal v súlade s § 129 ods. 1 O. s. p., teda že listiny neprečítal, resp. neoznámil ich obsah. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že na súde prvého stupňa prebieha niekoľko stoviek obdobných súdnych sporov, v ktorých bývalí členovia Družstva žalujú štát o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Vo všetkých týchto veciach účastníci konania do spisu zakladajú rovnaké listinné dôkazy, s ktorými sú teda veľmi dobre oboznámení. Za tohto stavu by bolo neprípustným formalizmom, ak by bol napadnutý rozsudok zrušený iba kvôli tomu, že súd prvého stupňa neprečítal listinné dôkazy, resp. neoboznámil ich obsah. Navyiac, väčšinu listinných dôkazov založil do spisu samotný žalobca, ktorý tak ich obsah musel dobre poznať.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá.

Na záver odvolací súd dodáva, že Najvyšší súd SR uznesením z 24. 2. 2016 sp. zn. 8Cdo/1371/2015 zrušil v poradí prvý rozsudok odvolacieho súdu z 26. 3. 2015 č. k. 10Co/55/2015-252, 10Co/56/2015 iba z dôvodu, že žalobkyne nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu. Súd prvého stupňa toto procesné pochybenie odstránil, keď vyjadrenie žalovanej k odvolaniu doručil právnomu zástupcovi žalobkyne dňa 9. 9. 2015 (viď doručka na č. I. 274).

Výrok, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie, nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p., v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si právo na ich náhradu neuplatnila (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.